

לקוּטִים וסְפוּרִים נִפְלָאִים

פרשת בראשית

"בראשית ברא אלוקים... והארץ היתה תוהו ובוהו"

(א, א-ב)

אם בראשית היום נותן האדם אל ליבו שהאלוקים ברא את השמים ואת הארץ, הוא חש במשך היום שה'ארץ' אינה אלא תוהו ובוהו.

(רבי חנוך מאלכסנדר)

כשחזר רבי לייב אייגר מקוצק שאלו אביו, רבי שלמה: מה למדת בקוצק? השיב לו: שלושה דברים למדתי שם.

למדתי שהאדם הוא אדם ומלאך הוא מלאך.

עוד למדתי, שאם האדם ירצה ביכולתו להיות יותר ממלאך, ולמדתי שהקב"ה ברא את ה'ראשית' בלבד, ואת השאר השאיר לאדם לעשות.

"ויעש" (א, כה)

"ויעש - תקנם בצביונם בתיקונם ובקומתם" (רש"י) אפילו החוקרים מודים שהאינסטינקטים של בעלי החיים הם יד ה',

למשל, הזבוב מטיל את ביציו בתוך שעועית בזמן שהיא רכה, ואחר כך הוא קודח בה חור, כי אחרת השעועית תתקשה והולד לא יוכל לצאת.

כמו כן יש צרעה שעושה את הקן שלה בתוך החול, ובכדי שיהיה מזון לולדות, היא לוקחת זבובית ומשתקת אותם - משום שאם תמיתם, הם ירקבו לגמרי - ושמה אותם בקן, כדי שכשהולדות יצאו לאויר העולם יהיה להם מה לאכול, אחר כך היא מכסה את הקן בשכבה דקה של חול, להגן עליו מפני שאר השרצים, ואחרי שהולדות גדלים הם פורצים את שכבת החול

ויוצאים לאויר העולם.

מהיכן יודעים הזבוב והצרעה את כל זה? גם ליונים יש חוש לקן שלהם. בברלין עשו ניסיון, ששלחו יונים במטוס לבריסל - כאלף ק"מ מברלין, ושם שחררו אותם. כעבור זמן קצר הם חזרו לברלין. פעם נוספת הטיסו את היונים ללונדון - ושוב הם חזרו לקן שלהם. אין שום ספק שבתוך הטבע ניתן לראות את יד הבורא. (שיעורי חומש)

"ויאמר אלוקים נעשה אדם בצלמנו כדמותינו"

(א, כו)

א"ר סימון בשעה שבא הקב"ה לברוא את אדם הראשון נעשו מלאכי השרת כיתים כיתים, וחבורות חבורות, מהם אומרים - אל יברא, ומהם אומרים - יברא

וכו', רב הונא רבה של ציפורין אמר, עד שמלאכי השרת מדיינין אלו עם אלו ומתעסקין אלו עם אלו, בראו הקב"ה, אמר להן, מה אתם מדיינין כבר נעשה אדם (מד"ר ח, ה).

והנה, לעיל במדרש אמרו שם, בשעה שבא הקב"ה לברוא את האדם הראשון, נמלך במלאכי השרת, ואמר להם, נעשה אדם, בצלמינו כדמותינו, ומדוע נמלך

ה' במלאכי השרת, "ללמדך דרך ארץ וענוה שיהא הגדול נמלך ונוטל רשות מן הקטן" (רש"י)

כשנצרך שני הדברים יחד יוקשה הדבר מאוד, הקב"ה שואל ונמלך במלאכי השרת - בשביל מידת ד"א שימלך הגדול בקטן, ולבסוף, עד שהספיקו המלאכים להכריע - "אמר להם הקב"ה מה אתם מדיינין כבר נעשה אדם", ומה זאת?

סיפר הגה"צ רבי בן ציון ברוק זצ"ל עובדא דהוי בדידיה, כשרצה לייסד ישיבה בעיר לוצק, היה זה קרוב לחג הפסח, ולא היה בידו שום אמצעים לסדר להם

"בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים" (בְּרֵאשִׁית א, א)

"תַּן דַּעְתָּהּ, שְׁלֹא תִקְלָקֵל וְתַחְרִיב אֶת עוֹלָמִי, שְׁאֵם קִלְקֵלְתָּ, אֵין מִי שְׂיִתְקֵן אַחֲרֶיךָ" (מִדְרַש קֶהֱלֶת ז, יג)

שְׁאֵל אֶחָד הַחֲבֵרִים אֶת הַרְה"צ ר' אֶשֶׁר פְּרִינְד זצוק"ל, אַחֲרֵי שֶׁהִפְנִמְנוּ וְלִמְדְנוּ אֶת הַדֶּרֶךְ בְּהַ נַעֲלֶה בֵּית אֶ-ל, מֶה עָלִינוּ לַעֲשׂוֹת?

הַשִּׁיבּוֹ ר' אֶשֶׁר - "אַל תִּקְלָקֵל!"

הַכִּיצֵד אוֹכֵל לֹא לִקְלָקֵל - תִּמְהָ הַחֲבֵר.

בְּחִיוֶךְ קֵל עָנָה לוֹ ר' אֶשֶׁר - "אַל תִּתְקַן!"

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל

כ"ו בניסן תשע"ז

באותה שעה שיבח דוד את ה' וכך אמר: רבש"ע מי יעשה כמעשיך וכגבורותיך, שכל מעשיך נאים.

"ויברך אלוקים את יום השביעי ויקדש אותו" (ב, ג)
כידוע נקראת השבת "כלה" - כפי שאנו אומרים בכל שבוע בקבלת שבת: "לכה דודי לקראת כלה... כי היא מקור הברכה".

ובכן, נשאלת השאלה: מה היינו אומרים אילו היינו מגיעים לחתונה, מבחינים בחתן ובכלה העומדים תחת החופה, וממתינים לאם הכלה אשר טרם הגיעה.

והנה, היינו רואים את האימא היקרה מגיעה, אולם אבוי, איך היא נראית; נעלי בית בלתי תואמות, מטפחת בלויה וקשורה ברישול, חלוק בית ישן ומרופט, וכל כולה אומרת עליבות... נו... מה היינו אומרים? כך מגיעים לקראת כלה?? גם אילו הייתה האם טוענת להגנתה כי עבדה והתכוננה לחתונה ולשבוע הברכות עד הרגע האחרון ממש, לא היה בכך כדי להוות התנצלות הולמת... זו תשובה מטופשת!! כך לא מגיעים לקראת כלה, נקודה.

אם כן, מדוע איננו מזדעזעים, כאשר בכל שבוע אנחנו מקבלים את השבת- את הכלה המיוחדת הזו- בערך בצורה הזו? מדוע איננו מזדעזעים כאשר ההכנות לשבת מסתיימות הרבה אחרי הרגע האחרון, וכשנכנסת שבת - כל בני הבית נראים כאילו זה עתה הגיעו ישר מהמיטה? מדוע איננו מזדעזעים כאשר שבת הכלה מגיעה אל ביתנו- ומוצאת כי איש כלל לא ציפה לה?

ושוב, לא תועיל כאן טענה כביכול ההכנות לשבת הן אשר גרמו למראה המרושל... לקראת כלה - לא יוצאים כך, וכל שכן שלא מקבלים כך את פניה של הכלה המלכה!! לצערנו, לפעמים המצב אצלנו אפילו גרוע יותר... עקרת הבית, אשר טרחה ועמלה לכבוד שבת - מגיעה אל הסעודה כשהיא עייפה עד מוות, וממתינה בכליון עיניים לסיום הסעודה בכדי שתוכל ללכת לישון. היא מזרזת את בעלה, דוחקת בילדים למהר ולאכול, ומבהירה כי היא כבר רוצה להגיע למיטה... כך מקבלים פני כלה??

אם אתם חושבים שחילול שבת זה רק לנסוע בשבת - אתם טועים. לחלל את כבודה של השבת ולפגוע בכבודה באופן שכזה - גם זה נחשב לחילול שבת!! כאשר יוצא אדם מבית הכנסת בליל שבת - מלווים אותו שני מלאכי השרת, וכשמגיעה המשלחת ומוצאת את הבית במצב המתואר - הרי זו ממש כמו סטירת לחי למלאכי השרת רח"ל!! את השבת, צריך לקבל כשכל בני הבית לבושים כיאות, כמו שיוצאים לחתונה של קרוב משפחה מדרגה ראשונה! את השבת צריך לקבל כשהשולחן ערוך, וכשאבי המשפחה חוזר מבית הכנסת עם המלאכים - צריך הוא למצוא יין וחלות על השלחן. כך מקבלים שבת!! וטענת העייפות, כאמור, אינה מתקבלת...

כשם שלחתונה לא מתכוננים ביום האחרון, כך לכבוד שבת המלכה צריך להקדים ולהתכונן... לא

אכילה ושינה וכו', ואעפ"כ סיפר, שלחתי טלגרמה שיבואו הבחורים ללוצק, ובאו כחמש עשרה בחורים, וסמכתי ע"ז שלאחר שיבואו כבר אדאג אצל הבעלי בתים להתרימם כנהוג, ואולם כשבאתי לפני בעלי הבתים התרעמו עלי וטענו נגדי, מדוע לא עשיתי אסיפה קודם שהבאתי את הבחורים, לדון עמם אם לעשות כאן ישיבה או לא ועלה בדעתי רעיון נפלא כדי לפייסם, ואמרתי להם כך: הנה אמרו במדרש שנתיעץ ה' עם המלאכים לפני שעשה את האדם, ועד שהמלאכים הספיקו לדון אמר להם ה' כבר נעשה אדם.

ויש להבין ממה נפשו, אם נמלך הקב"ה למה בינתיים ברא את האדם בלא תשובתם, אלא שכך אמר להם הקב"ה, על מי אתם דנים אם לברוא או לא, על האדם! וכי יודעים אתם טיבו של האדם - מהו כדי שתדונו עליו? והרי עוד לא נברא! הנה הוא לפניכם עכשיו תוכלו לדון אם היה כדאי!...

ואח"כ באמת הראה להם הקב"ה שיש בו חכמה יותר מהם, שידע לקרא שמות וכו'.

כמו"כ סיים בנידון דידן, עד שאבא ואדון עמכם אם לפתוח ישיבה או לא, הנה לפניכם צורת בני תורה, כעת תוכלו לראות במעלתם ולדון, ובוודאי תראו שכדאי היה הדבר!

(לב שלום)

"וירא אלוקים את כל אשר עשה והנה טוב מאוד" (א, לא)

בטרם מלך דוד על ישראל, ישב יום אחד בגנו וראו עיניו צרעה אוכלת עכביש.

ריבונו של עולם - פנה דוד אל הקב"ה בתמיחה - מה הנאה בבריות הללו שבראת בעולמך? הן הצרעה מפסדת דבש ואין בה כל הנאה, והעכביש, אמנם אורג כל העת אך אין מעשה טווייתו יוצר לבוש.

השיבו הקב"ה: דוד, לועג אתה לבריות אלו? בוא תבוא השעה שתצטרך להן! ואמנם - כך היה, כשנחבא דוד במערה מפני שאול מלך ישראל, שלח הקב"ה עכביש שיארוג חוטי על פי המערה ויסגרה, והנה קרב שאול אל פתח המערה, וכראות עיניו את קורי העכביש המכסים את הפתח, אמר: בוודאי לא נכנס לכאן איש, אילו היה נכנס היו קורי העכביש נקרעים, ומיד פנה והלך משם, בלי שמצא את דוד.

בפעם אחרת, כשראה דוד את שאול שוכב וישן בתוך מעגל אנשיו, היה שר צבאו אבנר בן נר ישן בפתח האהל, ראשו בצידו האחד של הפתח ורגליו בצד שנגדו, והיו רגליו זקופות. נכנס איפוא דוד בין רגליו, נטל את צפיחת המים וביקש לצאת, אך בדיוק בזה הרגע פשט אבנר את רגליו וכיסה את גופו של דוד, עד כי היו שתי הרגלים עליו כשני עמודים גדולים, ביקש דוד רחמים מלפני הקב"ה: קלי קלי למה עזבתני! מיד עשה הקב"ה נס: שלח את הצרעה וזו עקצה את רגלו אבנר, ומעצמת העקיצה מיהר אבנר לזקוף את רגליו, ודוד הצליח לצאת.

לעי"נ האשה החשובה

מרת מרים יוכבד ב"ר צבי ליבוביץ ע"ה

כ"א מר חשון תשפ"א

והפלא הלזה אינו משל אלא נמשל ממש, שהרי זה מתרחש בכל אדם ואדם, המורכב מגוף ונשמה. הגוף הוא אלקפונא - רצונות ותאוות שפלים; והנשמה - החפץ חיים.

שני הפכים כביכול שוכנים באדם אחד, נלחמים זה בזה כל ימיו - אם להמליך את הנשמה על הגוף, או חלילה להיפך.

הח"ח ואלקפונא לומדים יחד בבית המדרש, משתובבים יחד במשחקי הילדות, גדלים יחד, אוכלים יחד וישנים יחד - הכול בשיתוף מלא.

ומה נפלא המראה לראות, איך שהאדם חוזר בליל שבת מבית הכנסת, והח"ח שבו פותח באמירת "שלום עליכם" ומקדש על היין בסילודין.

וכשאומר "ויכולו השמים והארץ" נאחז כולו ברגשי קודש, שהרי כל האומר "ויכולו" כאילו נשתתף עם הקב"ה בבריאת שמים וארץ.

וכך מסיים הח"ח את הקידוש, ואלקפונא מזדרז להתיישב ושותה מלא לוגמיו יין מתוק וערב לחיך.

הח"ח נוטל ידיו ומברך "המוציא", ואלקפונא אוכל לתיאבון.

הח"ח מזמר זמירות שבת בדביקות, ואלקפונא נועץ מבטו במנת הברש שעל השולחן.

וכשהאוכל ערב מאוד לחיך - מתפרץ אלקפונא ורוצה להיות בעה"ב, אך הח"ח אומר לו תיכף: "לכבוד שבת קודש!"

והנה, לאחר שמילא את כריסו והתעייף מאוד - גם כן לכבוד שבת קודש - עתה כבר אלקפונא הוא זה שלוקח את הסידור ומברך את ברכת המזון.

אח"כ נאבקים מעט זה עם זה: הח"ח רוצה ללכת לבית המדרש ללמוד, ואלקפונא רוצה לישון שינה עמוקה.

בסוף מתפשרים, ואלקפונא נופל על הכורסה וקורא את העיתון... לכבוד שבת קודש.

ומהי אפוא מטרת האדם ותכליתו עלי אדמות?

לא להמית את אלקפונא - אלא להפכו לר' אלקפונא.

שאותם כוחות הגוף, אותם שרירים ותשוקות, לא יובילו אותו אל פי פחת, אלא ייהפכו להיות כלי קודש לעבודת ה'.

וכך אמרו חז"ל (ברכות נד): "ואהבת את ה' אלוך בכל לבבך - בשני יצריך", ביצר הטוב וביצר הרע.

ללמדך, שאין באדם דבר שנברא לריק; גם החומר, גם התאוה, גם הכוח - כולם ניתנו לו כדי שיעמידם בשירות הנשמה.

וכשעמל האדם בתורה ובמצוות, ונושא את ליבו לשמים, הרי כל גופו נהפך שותף לנשמתו, וכל חייו מתעלים עמה, אז מתגשם בו הכתוב: "כל עצמותי תאמרנה ה', מי כמוך" - כי אז גם הגוף מדבר בלשון הנשמה, וגם אלקפונא שבקרבו אומר אמן - אמן של אמת.

(ע"פ ספר לב שלום)

להתחיל ביום שישי - אלא ביום שלישי, ביום רביעי!! מי שמתחיל להכין לשבת ביום שישי - אל יתפלא על ש"אינו מספיק" לסיים בזמן... מי שמתחיל בזמן - מספיק בזמן, ומקבל את פני הכלה כראוי לה! (נתיבי אור)

"וייצר ה' אלוקים את האדם עפר מן האדמה" (ב, ז)
ידועה אמרת העולם אשר "אבא אחד יכול לגדל עשרה ילדים, ואילו עשרה ילדים אינם מסוגלים 'לגדל' אבא אחד".

מבאר האדמו"ר מאוסטרובצה: אדם הראשון הנחיל אחריו את כל הטבעים והתכונות שלו לבניו, ובניו העבירו לבניהם בשלשלת הדורות, וכך גם את הדאגה ואת המסירות של אב לבן שאדם הראשון התמסר לבניו, אבל תכונה אחת אדם הראשון לא יכל להנחיל, והיא: מסירות הבנים לאבא, משום שלאדם הראשון לא היה אבא, שהרי נוצר מהאדמה.

מכיוון שהתכונה הזאת לא השתרשה אצלו, הוא לא העביר אותה לבניו, וממילא בניו לא העבירו את זה לבניהם...

"וייצר ה' אלוקים את האדם עפר מן האדמה ויפח באפיו נשמת חיים" (ב, ז)

במשל חודר המשיל הגאון ר' ליב חסמן את ההרכב המנוגד שבאדם, שנברא מעפר מן האדמה ונשמת חיים יחד, ונוסיף אנו לתארו, ונמשיך אל המוסר השכל היוצא ממנו.

פעם, בעקבות הלשנה של שונאי הדת, גזרה המלכות על ה"חפץ חיים" זצ"ל מאסר ממושך, והח"ח נלקח אל מאחורי סורג ובריח וישב בכלאו.

באותה תקופה נתפס גם "אלקפונא", שהיה בשעתו ידוע כפושע גדול ורודף נדב, ולרוב רשעותו ואכזריותו הטיל אימה ופחד גם על המלכות עצמה, ואף הזכרת שמו לבד עוררה חלחלה אצל רבים.

לאחר מאמצים רבים הצליחה המלכות לאוסרו בנחושתיים, והכניסוהו לבית הסוהר - ולאותו חדר שהח"ח כלוא שם.

ננסה לתאר לעצמנו את החפץ חיים זצ"ל ואלקפונא יושבים יחדיו בבית האסורים בכפיפה אחת. מן הסתם הח"ח, שהיה אדם נמוך קומה וצנום, חלש ותשוש, יושב בצד אחד, ומולו אלקפונא - גבה קומה ורחב מידות.

ואולם מחזה פלא והפלא היה שם: הח"ח פונה לאלקפונא ושואלו הלכה תמוהה ברמב"ם, ואלקפונא מניע באגודלו ומשיב מן הרשב"א! הלא לא נאמין למראה עינינו אם נראה את המחזה, ונחשוב בודאי כי אנו חולמים בהקיץ. אך כך בדיוק הדבר - כשגמרו לדבר בלימוד עברו ל"אגדתא", והח"ח מביא זוהר ואלקפונא עונה כנגדו מכתבי האר"י.

אח"כ נתיישבו שניהם לסעוד את סעודתם, והח"ח מברך "המוציא" ואלקפונא עונה אמן. הח"ח אומר דברי תורה בשעת האכילה ואלקפונא מאזין היטב - פלא פלאים!

לעי"נ האשה החשובה

מרת צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי'

יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

אמנם על עצם השאלה יש לומר שלנחש לא היה אפשרות לדבר רק שאדם וחוה הבינו את שפת החיות כפי שלמה המלך הבין את שפתם.

והחזקוני כתב, שמה שהנחש דיבר היה זה נס כמו שבאתון של בלעם הקב"ה עשה נס שהאתון דיברה, וממילא לא קשה מדוע לא הזכירה התורה שניטל מהנחש כח הדיבור, משום שאדרבה, הנחש קיבל את הכח לשעה בלבד.

"וישע ה' אל הבל ואל מנחתו" (ד, ד)

משל לכפרי אחד ולו בת יחידה וחביבה, ומילדותה נתן דעתו לחסוך עבורה כסף עבור נדוניה נכבדה. מה עשה, ייחד קופסה נאה, וכל שטר כסף חדש ויפה שהצליח לחסוך הניח בתיבה, כך עשה חודש אחר חודש, שנה אחרי שנה, וחפזת שטרי הכסף הלכה ותפחה. כשהגיעה הבת לפרקה פתח הכפרי את התיבה והוציא חופן שטרות נאים, בוהקים כחדשים, נסע אל העיר הגדולה ונכנס לחנות יקרה ובחר לעצמו את היקרות שבסחורות, והושיט את השטרות לתשלום.

מאן המוכר לקבלם בטענה שאין הוא מכיר את השטרות. התמרמר האיש ואמר: הלא כסף כשר הוא וחוקי הוא, בעמלי הרווחתיו, ובמשך שנים חסכתיו.

משכו בכתפיהם ואמרו: אנחנו לא יודעים, לך לעיר הגדולה אולי שם יחליפו, יאמרו לך שהכסף חוקי וימירו אותם בשטרות מוכרים.

נסע האיש לעיר הגדולה, לבנק הממשלתי, וחיכה בתור, ראה אנשים באים עם שטרות בלויים וקרועים והחלפנים גוערים בהם "כלום כך שומרים על שטרות יקרי ערך, איך מניחים לתמונת הקיסר המתנוססת עליה להיקרע? ועם כל זאת החליפו להם את השטרות בחדשים.

יהודי זה שמח בלבו: אם כך נוהגים בשטרות בלויים וקרועים, ודאי יקבלו בסבר פנים יפות נאה את שטרותיו החדשים והיפים.

כשהגיעו תורו, הניח את חבילת השטרות, נטלם הפקיד עלעל בהם והחזירם לידי, ואמר "אינם שווים מאומה".

מחה הכפרי וזעק: במו עיני ראיתי כיצד החלפתם שטרות בלויים וקרועים, על אחת כמה וכמה שאתם חייבים לקבל את השטרות החדשים והנאים שלי.

אמרו לו: הירגע, אתה צריך להבין שהשטרות שלך ישנים הם ונפסל מכבר מטעם הממשלה, ואבדו כל ערך גם אם חדשים ונאים הם, אבל הללו אמנם הביאו שטרות ישנים ובלויים אבל עודם בתקפם ושווים הם.

והנמשל: מי שעומד להתפלל תפילה בזמנה, גם אם היא מלאה קרעים ופגמים, גם אם יגער ויזכור אותה, הרי זמן תפילה היא, ואם כיון בתחילתה ובסופה הרי היא בחזקתה, אבל מי שירבה בהכנות ובכוונות ובגיגין יעבור זמן תפילה, שוב לא יועיל אם תהא תפילתו מושלמת ונאה, שהרי לאחר נעילת שערים עלתה, והתפילה לא בזמנה.

(בשם הגה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א)

"זאת הפעם עצם מעצמי ובשר מבשרי" (ב, כג)

הגמ' במסכת נדה (לא) אומרת, שלשה שותפים באדם - הקב"ה, אביו ואמו.

מאביו מגיעים העצמות, הגידים, הציפורניים, המח שבראשו ולבן שבעין.

מאמו מגיעים עור, בשר, שערות ושחור שבעין, והקב"ה נותן בו רוח ונשמה, קלסתר פנים, ראיית העין, שמיעת האוזן, דיבור פה והילוך רגליים, בינה והשכל.

שואל רבי שמואל יוסף רבינוב, בספרו "דברי שיר", לחוה לא היתה אמא, א"כ מהיכן קיבלה את הבשר שבדרך כלל בא מהאמא?

אלא ברור שקיבלה מאדם הראשון, אבל זה היה חד פעמי, שהרי לא היתה אפשרות אחרת, אבל בהמשך קיום העולם, הבשר תמיד יבוא מהאמא, וזה מה שאמר אדם הראשון, "זאת הפעם עצם מעצמי ובשר מבשרי", רק הפעם לקחו את זה ממני, אבל מכאן ולהבא, האשה היא זו שתתן את הבשר.

"ויאמר ה' אלוקים אל הנחש כי עשית זאת ארור אתה מכל הבהמה ומכל חית השדה על גחונך תלך ועפר תאכל כל ימי חיך" (ג, לד)

יש מקום לשאול, בפסוקים מבואר שהנחש דיבר עם האשה, וכיום הנחש אינו מדבר, א"כ גם כח הדיבור ניטל ממנו ומדוע התורה לא מדגישה זאת שניטל ממנו כח הדיבור, ובפרט שמה שניטל ממנו כח הדיבור הוא עונש יותר גדול ממה שניטלו ממנו הרגלים, שהרי אם היינו שואלים בן אדם איזה עונש הוא מעדיף לקבל, להיות רח"ל בלי רגליים או אילם שאינו יכול לדבר, בודאי יעדיף להיות בלי רגליים מאשר ללא אפשרות לדבר, כי בלי יכולת הדיבור אין לו אפשרות לעשות כמעט כלום כי זה עיקר החיים, אז למה התורה לא כתבה לנו שגם הפסיד את דיבורו?

מתרץ רבי חזקיהו מישקובסקי ע"י משל, אדם שהפקידו אצלו מיליון דולר וגנב אותם לעצמו, כעת תובעים אותו להשיב מיליון דולר וגם רוצים להושיבו במאסר כמה וכמה שנים, הנה תביעת הכסף אינה עונש אלא רק החזר מה שגנב, אבל שנות המאסר שרוצים להשית עליו זהו העונש.

כך גם בעניינינו, הקב"ה נתן פיקדון לנחש - כח הדיבור, הנחש הלך פיתה את חוה וגרם שיהיה מוות בעולם, וא"כ צריך להיות שהקב"ה יקח בחזרה את פיקדונו - כח הדיבור, כי הוא לא השתמש טוב עם הפיקדון שנתנו בידו, אך זה לא בתורת עונש, אבל מה שמעתה ילך על גחונו, זה נחשב עונש.

ואף אנו צריכים ללמוד מכך, שהקב"ה נותן לנו כל מיני כוחות ועלינו להשתמש בהם לדברים טובים, כפיקדון, ואם חלילה הקב"ה רואה שאנחנו לא משתמשים בהם כפי רצונו, עלול הקב"ה חלילה לקחת זאת מאיתנו, לא מדין עונש אלא מדין פיקדון. לכן עלינו לנצל את כל הכוחות שאנחנו מקבלים לעבודת ה'.